

Να αναζητήσετε στο διαδίκτυο και να καταγράψετε: 1. Σε ένα κείμενο δέκα σειρών πληροφορίες για τη ζωή του Καζαντζάκη ή 2. Σε ένα κείμενο δέκα σειρών πληροφορίες για το έργο του.

Είδος κειμένου: Απόσπασμα από το μυθιστόρημα "Αναφορά στο Γκρέκο", ένα αυτοβιογραφικό έργο.

Θέμα: Οι αναμνήσεις του αφηγητή από την πρώτη μέρα στο σχολείο και από τη συμπεριφορά του δασκάλου της Τετάρτης τάξης.

Θεματικά κέντρα: Η εμπειρία της πρώτης μέρας στο σχολείο και η εγγραφή της στη συνείδηση των μαθητών
Παιδαγωγικές μέθοδοι: η συμβολή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη διάπλαση της προσωπικότητας των μαθητών.

Δομή του κειμένου (ενότητες – τίτλοι)

.....

.....

Τόπος: .....

Πρόσωπα:

.....

Χρόνος: Τέλη 19ου αι.:

Η πρώτη.....και κάποιες στιγμές από την Τετάρτη

.....

Ας εντοπίσουμε στην α' ενότητα λέξεις ή φράσεις που δείχνουν **τα συναισθήματα** του παιδιού κι ας συμπληρώσουμε όσα ζητά ο πίνακας:

Πού	Λέξεις-φράσεις	Συναισθήματα
Προς το σχολείο	....	....
Μπροστά στο σχολείο	....	....
Με το δάσκαλο	....	....

Με ποιες πράξεις και λόγια συμμετέχουν οι γονείς στην πρώτη μέρα του παιδιού τους στο σχολείο; Τι μαρτυρά η συμπεριφορά τους για τον χαρακτήρα τους;

Λόγια και Πράξεις προς το παιδί

Χαρακτηρισμός

Μητέρα	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

Πατέρας	....	....
---------	-------------------------	-------------------------

Ποια τα συμπεράσματά μας για τις **σχέσεις μεταξύ γονιών και παιδιών** εκείνη την εποχή. Συναντούμε το μοντέλο της πατριαρχικής οικογένειας, όπου

.....
 .....
 .....

Ο δάσκαλος είχε θεωρητικά ασπαστεί τις αρχές της Νέας Παιδαγωγικής. Τι πρέσβευε η Νέα Παιδαγωγική και τι εφάρμοζε στην τάξη ο δάσκαλος;

Νέα Παιδαγωγική: Νέες μ_____ για την κατάκτηση της γ_____.

Το γνωστικό μέρος της νέας μεθόδου: Τα παιδιά μαθαίνουν μέσα από τις αισθήσεις και τις εμπειρίες τους (βλέπουν τα καινούρια πράγματα, τα αγγίζουν, τα ζωγραφίζουν, κ.λ.π.) και με τον τρόπο αυτό αφομοιώνουν καλύτερα τις νέες γνώσεις.

Το ψυχολογικό μέρος της νέας μεθόδου: Αφορά τις σχέσεις δασκάλου-μαθητή ► ο δάσκαλος στέκεται με αγάπη και κατανόηση απέναντι στην ευαισθησία των παιδιών και αναπτύσσει πιο ουσιαστικές σχέσεις καθώς και επικοινωνία με τους μαθητές του.

Ο δάσκαλος όμως εφάρμοζε μόνο ό,τι αφορούσε το διδακτικό μέρος και δεν λάμβανε υπόψη τον ψυχ_____ των μαθητών και γενικά τον τρόπο διαπ_____.

Χαρακτηρισμός του δασκάλου

.....
 .....
 .....

Η παιδαγωγική της εποχής του Καζαντζάκη

Στηρίζονταν σε έναν εγκεφαλικό τρόπο προσέγγισης της γνώσης. Δηλαδή τα παιδιά αποκτούσαν νέες γνώσεις, αποστηθίζοντας κομμάτια του βιβλίου χωρίς καλά καλά να καταλαβαίνουν τι διαβάζουν.

Επίσης ήταν **αυταρχική** η εκπαίδευση γιατί:

- ❖ Βασικό μέσο διαπαιδαγώγησης ήταν _____
- ❖ Η θέση των γονέων ήταν _____
- ❖ Σχετικά με την επικοινωνία των μαθητών στα διαλείμματα και τον αυθορμητισμό τους πίστευαν _____
- ❖ Όσον αφορά την υπακοή στους δασκάλους _____
- ❖ Η συμπεριφορά των μαθητών έξω από το σχολείο _____
- ❖ Το θρησκευτικό στοιχείο ήταν _____

Τίτλος: Υπάρχει ειρωνεία γιατί.....

Γλώσσα

Πλούσιο λεξιλόγιο, με ιδιωματικές λέξεις

Με λέξεις που έχουν φωνητικές ιδιοτυπίες (ευκή, χαδέψει,.....),

Εκφραστικά σύνθετα (καταστολισμένο, στραβοπόδης,.....)

Να υπογραμμίσετε στο κείμενο λέξεις που ανήκουν στο κρητικό

ιδίωμα:.....

Ύφος: γο..... επειδή ο λόγος είναι μικροπε....., παρ....., ζ....., άμ....., με
χ..... στοιχεία

Σχήματα λόγου (μεταφορές, παρομοιώσεις, προσωποποιήσεις, εικόνες, αντιθέσεις, επαναλήψεις, ασύνδετο σχήμα)

ΕΙΡΩΝΕΙΑ: Η ειρωνεία δημιουργείται από την αντίθεση ανάμεσα στις δήθεν νέες ιδέες του δασκάλου για την παιδαγωγική μέθοδο που είχε σπουδάσει και στον τρόπο που τις εφαρμόζε. Βρείτε στο κείμενο αντίστοιχα σημεία:

.....
.....
.....

Να βρείτε στο κείμενο σημεία όπου υπάρχει χιούμορ:

.....
.....
.....

Αφήγηση – αφηγητής

Στο κείμενο κυριαρχεί η πρωτοπρόσωπη αφήγηση. Σε κάποια σημεία του κειμένου, όμως, υπάρχει διάλογος και ευθύς λόγος. Ποια είναι τα σημεία αυτά; Γιατί υπάρχει αυτή η διαφοροποίηση; Γιατί δεν συνεχίζει και εδώ ο συγγραφέας με αφήγηση;

.....
.....
.....
.....

Αφηγηματικοί τρόποι:

.....
.....
.....

Πορεία αφήγησης:

.....

1. Να βρείτε τρεις εντυπωσιακές **σκηνές** στο κείμενο.

2. Βρείτε στο διαδίκτυο φωτογραφίες παλιότερων ελληνικών σχολείων και συγκεντρώστε πληροφορίες για την κατάσταση της ελληνικής εκπαίδευσης στις αρχές του εικοστού αιώνα. Ποιες διαφορές μπορείτε να εντοπίσετε αν τις συγκρίνετε με τη σημερινή κατάσταση; Πιστεύετε ότι σήμερα τα πράγματα είναι καλύτερα ή χειρότερα; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (150 λέξεις)

3. Ο πατέρας και ο δάσκαλος έχουν ένα σύντομο διάλογο με θέμα τον τρόπο εκπαίδευσης των παιδιών. Ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα γεννά στον μικρό μαθητή αυτός ο διάλογος; Καταγράψτε τις σκέψεις και τα συναισθήματά του σε έναν εσωτερικό μονόλογο με αφηγητή τον μικρό μαθητή. (150 λέξεις)

4. Ποιον άλλον τίτλο θα μπορούσατε να δώσετε στο απόσπασμα;

5. Υποθέστε ότι είστε ένα διάσημο πρόσωπο και σας ζητούν να γράψετε το αυτοβιογραφικό σας σημείωμα για να δημοσιευτεί στον τύπο (έντυπο/περιοδικό ή ηλεκτρονικό).

6. Ζήτησε από ένα γνωστό σου να σου μιλήσει για το σχολείο και τους δασκάλους του. Αν μπορείς πάρε μία συνέντευξη από ένα πρόσωπο που πήγαινε στο Δημοτικό κατά τη διάρκεια της Κατοχής (1941-1944). Μαγνητοφώνησε τη συνέντευξη, αν έχεις τη δυνατότητα, και κατάγραψε ονοματεπώνυμο, τόπο καταγωγής, ηλικία, επάγγελμα και άλλα στοιχεία του προσώπου που δίνει τη συνέντευξη.